

Det Kgl. Finansdepartement
Finansmarkedsavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Vår dato 21.5.2014
Deres dato 24.3.2014
Vår referanse KDM
Deres referanse 13/42

Høringssvar – Forskrift til tjenstepensjonsloven mv.

Det vises til brev fra Finansdepartementet datert 24. mars 2014.

Finansdepartementet har sendt på høring utkast til forskrifter til ny tjenstepensjonslov, herunder utkast til nærmere regler om beregning og utbetaling av alderspensjon (utbetalingsprofil) både for fripoliser med investeringsvalg og for nytt tjenstepensjonsprodukt.

Med dagens regelverk kan pensjonsprodukter der pensjonsmidlene forvaltes etter investeringsvalg i utbetalingsperioden, samtidig som pensjonsbeholdningen tilføres dødelighetsarv, gi alderspensjonsytelser med sterkt stigende pensjonsutbetalinger. Dette gjelder enkelte produktkombinasjoner etter ny tjenstepensjonslov og for fripoliser med investeringsvalg etter foretakspensjonsloven.

I Finanstilsynets forslag som er på høring åpnes det for å legge inn en såkalt teknisk rente i beregningen av pensjonsutbetalingene. Nivå på den tekniske renten skal settes av pensjonsinnretningen. Finanstilsynet påpeker at den tekniske renten ikke bør settes høyere enn at ytelsen med stor sannsynlighet sikres livsvarig (eventuelt til avtalt opphør).

En høy teknisk rente vil medføre at en større del av pensjonsbeholdningen utbetales tidlig i utbetalingsperioden. Finanstilsynet skriver videre at dersom en stor del av pensjonsbeholdningen tas ut "for tidlig" vil dette kunne påvirke risikoresultatet negativt.

For pensjoner etter tjenstepensjonsloven er det pensjonsinnretningen som bærer risiko for negativt risikoresultat, og pensjonsinnretningen vil dermed ha insentiv til å sette den tekniske renten på et forsvarlig nivå.

For fripoliser med investeringsvalg åpner imidlertid forsikringsvirksomhetsloven § 9-13 for at negative risikoresultat kan belastes investeringsporteføljen. Dette innebærer at innehavere av fripolisene selv bærer risiko for negativt risikoresultat. Pensjonsinnretningene vil dermed kunne ha et svakere insentiv til å begrense nivået ved fastsettelse av en tekniske rente her, enn det de vil ha med tanke på det nye tjenstepensjonsproduktet.

Kommentarer fra Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO):

- Vi ser at en sterkt økende vekst i utbetalingene ikke vil være hensiktsmessig for pensjonsmottaker. På denne bakgrunn kan det være fornuftig med regelendringer.
- I foreslått modell er det pensjonsinnretningen som setter teknisk rente. En slik løsning innebærer at det bør legges spesiell vekt på å ivareta det enkelte medlems interesser når man vurderer forslag til modell.

For utbetaling av pensjon etter lov om tjenestepensjon vil pensjonsinnretningene kunne ha incentiv til ikke å legge den tekniske renten for høy. For utbetalinger fra dette produktet kan den foreslåtte modellen derfor virke akseptabel.

For fripoliser med investeringsvalg finner imidlertid NHO at det kan være behov for å vurdere løsningen grundigere da pensjonsinnretningenes incentiv til å velge en høy teknisk rente kan være sterke, uten at dette nødvendigvis trenger å sammenfalle med interessene til fripoliseeieren.

- Valg av modell og grenser for parametre bør gjøres ut fra en hensikt å endre utbetalingsprofil i tilfeller der utbetalingen ventes å være sterkt økende. I dette legger vi at det ikke synes være behov for tiltak før det forventes at utbetalingene øker mer enn for eksempel regulering av folketrygdens alderspensjon.

Finanstilsynet skriver i høringsnotatet at *"den tekniske renten bør holdes på et nivå som i størst mulig grad sikrer at alderspensjonsutbetalingene får noe regulering gjennom utbetalingsperioden. Dette for å oppnå en viss kompensasjon for forventet generell prisstigning"*. Tilsynet skriver videre at *"Pensjonsinnretningen gis en særskilt plikt til å sørge for at hensynet til en viss pensjonsregulering og hensynet til opprettholdelse av nivået på ytelsen ivaretas..."*.

Finanstilsynet legger til grunn at øvre grense for fastsettelsen av den tekniske renten skal være 3 prosent.

Hvis løsningen med teknisk rente velges, mener NHO det bør utformes tydeligere retningslinjer for fastsettelse av denne. Nivået på teknisk rente bør ikke settes høyere (innen intervallet 0 til 3 prosent) enn at f.eks. regulering tilsvarende som for alderspensjon fra folketrygden ventes oppnådd.

- Pensjonsinnretningene vil kunne ha interesse av høy teknisk rente for å lette innsalget av overgang til fripolise med investeringsvalg. Dette fordi startutbetalingene de første pensjonistårene da vil ligge høyere, og "se bedre ut" sammenliknet med pensjonen fra en fripolise med garanti. Samtidig er det fripoliseeieren som kan få belastningen av negativt risikoresultat.

Det vil være svært komplisert for fripoliseeier å vurdere fordeler og ulemper ved overgang til investeringsvalg, selv med de strenge krav til rådgiving og dokumentasjon som det legges opp til. Bruk av teknisk rente kan tilføre ytterligere kompleksitet.

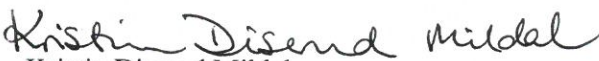
Det at høy teknisk rente kan bidra til å friste til en overgang til investeringsvalg, uten at mange fripoliseeier har forutsetninger til å skjønne sammenhengen mellom bruk av slik rente eller ikke, tilsier at det må utvises forsiktighet med hva som tillates.

Forslag til særaldersgrenser

Finanstilsynet foreslår tilsvarende bestemmelse i forskrift til tjenstepensjonsloven § 1 som for pensjonsordninger etter foretakspensjonsloven og innskuddspensjonsloven når det gjelder særaldersgrenser som gir rett til uttak av alderspensjon før fylte 62 år. Dette gjelder flypiloter, dykkere, redningsmenn på helikoptre som tjenestegjør på oljeinstallasjon til havs og for flybesetningsmedlemmer.

Finanstilsynet foreslår imidlertid ikke at det gis forskriftsbestemmelser til tjenstepensjonsloven om høyere proSENTSATSER for innskudd for stillinger med rett til uttak før fylte 62 år. Både tjenstepensjonsloven og innskuddspensjonsloven åpner for at det kan gis forskriftsbestemmelser om dette, men det er hittil ikke gjort for innskuddspensjon. Finanstilsynet foreslår derfor ingen særskilt regulering om dette i forskrift til tjenstepensjonsloven. NHO finner dette fornuftig. Det forventes at det vil komme en mer overordnet gjennomgang av regelverket for særaldersgrenser. Vurdering av eventuelle behov for forskriftsendringer knyttet til høyere proSENTSATSER for sparing for stillinger med rett til uttak før 62 år mener vi kan utstå til man kjenner nærmere eventuelt resultat av en slik gjennomgang. Vi viser blant annet til at det f.eks. innen luftfart kan være internasjonale bestemmelser som er bindende for gitte stillinger i Norge.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Avd. Pensjon og forsikring

Kristin Diserud Mildal
Avdelingsdirektør

